

9. august 2023

Høringssvar til Planstrategi 2023

Høringssvaret er en opbakning til de generelle formuleringer i Planstrategien 2023 men samtidig forslag til en nuancering af enkelte synspunkters udmøntning i formuleringer i kommuneplanen.

Det drejer sig om retningslinjer for

- at understøtte den erhvervsmæssige udvikling,
- at sikre befolkningens fortsatte forsyning med tilstrækkeligt og rent grundvand.

Understøtte den erhvervsmæssige udvikling

Vi kan støtte byrådets ønske om at "skærme eksisterende erhvervsarealer til tunge produktionserhverv fra forureningsfølsomme anvendelser" (PS s. 19).

Synspunktet er en klar opfølgning på folketingets skærpelse af Planloven bestemmelser til sikring af virksomheders fortsatte drift, hvor det i betænkningen (18.5.2017) anføres:

- *"Kommunalbestyrelsen kan også afgrænse konsekvensområder ud fra en konkret vurdering af, hvilken forureningsbelastning de pågældende virksomheder har og virksomhedernes udviklingsbehov."*

Folketingets beslutning er fulgt op af "Vejledning om produktionsvirksomheder i kommune- og lokalplanlægningen" fra 2017 hvor det anføres:

- *At "konsekvenszoner kan sammenlignes med "opmærksomhedszoner", der anviser, hvor kommunen i sin planlægning skal være særlig opmærksom på produktionsvirksomheden" i kommune- og lokalplanlægningen (jf. afsnit 4.3).*
- *At kommunen godt kan planlægge for boliger i et konsekvensområde, såfremt man i lokalplanredegørelsen beskriver, hvordan etablering af støjskærm eller andre afværgeforanstaltninger kan sikre, at Miljøstyrelsens grænseværdier er overholdt (jf. afsnit 4.4)*
- *At kommunen i forbindelse med et projekt i en konsekvenszone konkret skal vurdere, om grænseværdier for støj-, lugt-, støv- og anden luftforurening kan overholdes - og hvis ikke, hvilke særlige afværgeforanstaltninger, der så skal til (jf. afsnit 4.4.)*

Den anbefalede praksis svarer til den praksis Aarhus kommune benytter ved konsekvensvurdering af miljøpåvirkninger fra havnens arealer ved udbygning af De Bynære Havnearealer. I KP-tillæg nr. 42 for havnevirksomheder nævnes, at

- *"Konsekvensområdet er således en opmærksomhedszone for at forebygge kommende konflikter og en mulighed for at bygge kontorer og lignende som tætte bygninger, hvis de rækker op i områder med lugt, støv eller luftforurening", hvorfor "Aarhus Kommune finder det hensigtsmæssigt, at håndtere denne støj på samme måde som hidtil, ved at lokalplanerne skal udformes med bestemmelser, der sikrer støjniveauer under grænseværdierne indendørs og på udendørs opholdsarealer."*

Vi kan kun støtte kommunens opfattelse af og administration af konsekvensområder som "opmærksomhedszoner", som det sker ved kommunens egne arealer på de bynære havneområder.

Vores anbefaling er, at konsekvensområder ved erhvervsarealer uden for havneområdet ligeledes opfattes som "opmærksomhedszoner" og administreres i overensstemmelse hermed. Det vil sikre en ensartet behandling af private og kommunale naboarealer til erhvervsområder i overensstemmelse med lovgivningen og den gældende vejledning.

Vores konkrete anbefaling er derfor,

- at det af Planstrategi 2023 under "VÆSENTLIGE ÆNDRINGER AF KOMMUNEPLANEN" fremgår, at "konsekvensområder ved erhvervsarealer uden for havneområdet opfattes som "opmærksomhedszoner" og administreres i overensstemmelse hermed" og
- at det af forslaget til Kommuneplan 2025 fremgår, at "konsekvensområder ved erhvervsarealer uden for havneområdet opfattes som "opmærksomhedszoner" og administreres i overensstemmelse hermed. Det betyder, at en anvendelse til boliger kun kan ske i det omfang den kommende lokalplanlægning for området sikrer den fremtidige anvendelse mod forurening med støj, lugt, støv og anden luftforurening fra de eksisterende virksomheder, så det ikke giver grundlag for at skærpe vilkårene for virksomhederne efter reglerne om miljøgodkendelse og påbud."

Sikre befolkningens fortsatte forsyning med tilstrækkeligt og rent grundvand

Der er to udfordringer mht. befolkningens forsyning med tilstrækkeligt og rent grundvand:

- Sikring af tilstrækkeligt grundvand og
- Sikring af at grundvandet er rent – og ikke bliver forurennet.

Vandvisionen fra 2010 belyser disse udfordringer i samspillet med de udfordringer og trusler, som benyttelsen og beskyttelsen af jorden rummer. De kvaliteter, som en sikring af befolkning og virksomheder med rent og tilstrækkeligt grundvand rummer, vil utvivlsomt altid have en central betydning. Det hensyn skal så vidt muligt balanceres med vandets betydning for biodiversiteten.

Udgangspunktet må være, at den tilstrækkelige grundvandsressource er tilstede for vandforsyningen – så vidt muligt i tilknytning til eget forsyningsområde.

Stort set hele Aarhus kommune ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD-områder). En ikke ubetydelig del heraf er særligt sårbare områder (med tynde lerlag), der betyder en hurtigere nedsivning til grundvandsmagasiner. Med de aktuelle grundvandsmagasiner i kommunen, det generelt faldende vandforbrug og den forventede øgede nedbør vil det næppe være grundvandsdannelsen – og dermed det at sikre tilstrækkeligt med grundvand –, der bliver den største udfordring. Forudsat der ikke sker en forurening af grundvandet!

Sikring af grundvandet mod forurening bør derfor spille en større rolle i OSD-områderne end sikring af grundvandsdannelsen.

Sikring af grundvandsmagasiner mod forurening skal ske på to fronter:

- Sikring mod de kendte og principielt regulerbare hændelser
- Sikring mod de utilsigtede hhv. de vanskeligt styrbare hændelser.

Sikring mod de kendte og principielt regulerbare hændelser sker typisk ved den offentlige regulering af virksomheders og borgernes adfærd, herunder de planmæssige reguleringer.

Sikring mod de utilsigtede hændelser er derimod vanskeligere – da hændelserne netop er vanskelige at forudsige. De utilsigtede hændelser kan typisk være spild/utætheder o.l. ved tanke hhv. transporter. En anden type er borgernes indretning af dagligdagen uden nødvendigvis at overveje aktiviteternes eventuelle risici for grundvandet. Et kendt eksempel er indretningen af P-pladser ved boligen på ubefæstede arealer ved anlæg af "græs belægning". Det sker typisk i boligområder, hvor en lokalplan udlægger færre P-pladser, end det der modsvarer beboernes bilanskaftelse. Køb af en bil reguleres ikke af lokalplanens udlæg af P-pladser.

De utilsigtede hændelser vil have de hurtigste konsekvenser for grundvandet i de særligt sårbare grundvandsområder. En nedsivning via de tynde lerlag vil medføre en hurtigere kontakt med grundvandet end i de øvrige OSD-områder. Det kan begrunde, at der i de særligt sårbare områder skal stilles skærpede krav til en forebyggende beskyttelse grundet risikoen for en forurening fra bl.a. de utilsigtede hændelser. Det skal ses i sammenhæng med, at den helt overvejende del af grundvandsdannelsen sker uden for byudviklingsområderne – og kun en forsvindende del vil foregå i de særligt sårbare områder inden for byudviklingsområderne.

I OSD-områder med tykkere lerlag vil der ske en bedre naturlig rensning, når en forurening siver gennem jorden mod grundvandet, hvortil kommer, at der er større mulighed for at foretage afværgeforanstaltninger ved utilsigtede hændelser.

I lyset heraf bør det sikres, at byudvikling i de særligt sårbare grundvandsområder så vidt muligt undgås, da utilsigtede hændelser hér vanskeligt kan forebygges. I områder der inddrages til byudvikling kan der - f.eks. via plankrav om befæstelse - til en vis grad forebygges risici ved utilsigtede hændelser. Effekten af utilsigtede hændelser vil her have en mere umiddelbar konsekvens for en forurening af et grundvandsmagasin end i de øvrige OSD-områder. Det skal derfor - bl.a. ved befæstelse af f.eks. trafik og P-arealer - sikres, at effekten af utilsigtede hændelser, der kan give anledning til en grundvandsforurening, forebygges.

På den baggrund forekommer det paradoksalt, at Aarhus kommune netop i de særligt sårbare grundvandsområder stiller skærpede krav til befæstelsesgraden – typisk maksimalt 30% - for at sikre en hurtig nedsivning af nedbør til grundvandet aht grundvandsdannelsen. En grundvandsdannelse som ved en utilsigtet hændelse hurtigt kan blive forurennet.

Vi skal derfor anbefale,

- **at nævnte synspunkt eventuelt nævnes i Planstrategi 2023 og**
- **at det af forslag til Kommuneplan 2025 fremgår, at det bl.a. ved befæstelse i de særligt sårbare grundvandsområder skal sikres, at effekten af utilsigtede hændelser, der kan give anledning til en grundvandsforurening, så vidt muligt forebygges.**